

Kmetijski list

Glasiilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

P. n.
Dolžnostni izv.
Licejalna knjižnica,
Ljubljana.

Naročnina:

celoletno	Din 25—
polletno	Din 12-50
četrtletno	Din 7—
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

malí oglasi do 9 petít vrst	à Din 1-50
večji inserati od 10 petít vrst naprej	à Din 2—
notíce, izjave, poslano, reklame petít vrsta	à Din 3—

Uredništvo in upravníštvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. v hiši „Ekonom“.

Povsod napredujemo.

Letošnje občinske volitve so pokazale za našo kmečko stranko velik napredek, medtem ko je le malo občin širom cele Slovenije, kjer klerikalci po številu glasov ne bi bili nazadovani. Podobno je bilo zadnje nedeljo tudi pri občinskih volitvah v veliki občini St. Rupert na Dolenjskem. V tej občini je SKS dobila pri lanskih skupščinskih volitvah 131, klerikalci pa 390 glasov, medtem ko smo mi dobili pri sedanjih občinskih volitvah 283, klerikalci pa samo 87 glasov. Mi smo torej napredovali za 152, a klerikalci so nazadovani za 73 glasov. Pri vsem tem treba pomisliti, da so klerikalci vpregli v volilno agitacijo cel svoj aparat ter jim je pomagal celo komisar okrajnega glavarstva v Krškem! Toda vse skupaj ni nič pomagalo: klerikalci so nazadovani, a mi gremo naprej!

Ostanimo na tej poti! Ni nam mogoče biti Bog bolj naklonjen, kakor je bil takrat, ko so klerikalci stopili v vlado. Ni jih bilo grših demagogov in lažnjivev, kakor klerikalci, ki so kar tulili na vlado in Beograd, a doma so obljubovali nebesa na zemlji, če ljudstvo nje voli. Ljudstvo je volilo klerikalce pri lanskih skupščinskih volitvah, klerikalci so prišli celo v vlado, naredili pa niso za ljudstvo ničesar. In sedaj se jim zasluženoma maščuje njihova demagogija in lažnjivost. Prav je tako!

A mi delajmo in napredujmo!

Kmetijska družba.

Klerikalni komisar Kmetijske družbe, Jarc, je sklical občne zbere vseh podružnic. Jarc je zlorabil svojo oblast in hoče nasilnim potom potisniti družbo v nikdar site klerikalne kremplje. Da Jarc tako ravna, nas ne čudi, saj so ga zato klerikalni ministri prostavili na to mesto. Proti Jarčevim nepravilnostim je pa vložil tov. Pipan pritožbo na velikega župana dr. Šporna. Temu gospodu pa kot uradniku mora biti prvo zakon in potem šele klerikalizem. Predno je Pipan vložil pritožbo, so bili pri velikem županu dr. Šporna tovariši Pucelj, dr. Marušič in Bukovec. Vsem trem je dr. Šporn izjavil, da je za nje-

ga edino merodajen nalog notranjega ministra, s katerim je vsako pripravo za občni zbor prepovedal. Ta prepoved je bila izdana vsled tega, ker smo radi kršitve zakona vložili tožbo na državni svet.

Ko je pa veliki župan reševal Pipanovo pritožbo, jo je rešil tako, kakor jo zamore rešiti samo kak klerikalni strankar, to je, proti Jarčevim ukrepom ne morem nič ukreniti.

Tak mož je g. veliki župan. Prav, se je vsaj enkrat odkrito pokazal, kdo da je.

Zapomni pa naj si vse uradništvo, vse te stvari zapisujemo in ne bo dolgo, ko bo prišel čas, ko bomo vse take varuhe zakona in reda stavili pred sodišče, ki jih bo brez pardona poslalo tja, kamor spadajo.

Korupcija in strankarstvo se v uradih mora nehati.

Kmetijsko družbo bomo pa rešili, kljub strankarstvu vladnih organov.

Davki in „Domoljub“.

Vprašanje odiranja kmečkega prebivalstva s previsokimi davki je eno najbolj neprijetnih vprašanj za »Domoljuba«. Njegovi čitatelji se še prav dobro spominjajo, kako se je drl na dohodnino, dokler so njegovi tigri zobali ovseni kruh opozicije; tudi vedo čitatelji »Domoljuba«, da imajo tigri — ministri — zdaj vso moč v rokah in če le hočejo z mazincem ganiti, pa se bo osebna dohodnina takoj znižala in ublažila na znosljivo mero. Ali oni tega nečejo. Bojijo se celo znižati davke, in sicer zato, ker bi se morale potem tudi znižati ministrske plače. Ko sta bila slovenska ministra Pucelj in dr. Kukovec, je znašala ministrska plača 700 Din. Zdaj pa sam »Slovenec« priznava, da vleče vsak tigraminister mesečno okrog 40.000 Din, torej skoro šestkrat več, kakor takrat. Ali se je potem čuditi, da so tudi davki šestkrat večji, kakor pa so bili v tistih časih. Vse to čutijo tudi sicer ne posebno brihni bralci starega sleparja »Domoljuba« in zaradi tega je lažnjiva mrcina v hudih zadregah. Zadržaj številka bruha zato po daljšem odmoru zopet ogenj in žveplo na Samostojnež in »Kmetijski list«, da bi prikrla svojo grdobjo, ker nočejo

znižati davkov. Psuje nas, kakor Radič škofe in fajmoštre, objavlja, da se poslanci od Kmečke zveze »še posebej« posvetujejo o davkih, samo tega neče ukazati svojim tigrom, da naj zakon o osebni dohodnini takoj spremene, dasi smo jih že davno opozorili, da jih bo pri tem koristnem in za podeželsko ljudstvo potrebnem delu ves zemljoradniški klub krepko in odločno podpiral. Najboljša je pa še tista, kjer »Domoljub« poziva somišljenike proti ubogim uradnikom, češ, da bodo videli, kateri je zrel za Macedonijo. Ta bi bila lepa! Mesto odprave tega starega in krivičnega davčnega zakona bi pa klerikalci radi, da bi uradniki ščitili in varovali samo njihove backe, Samostojneže pa odirali. Če ne, pa v Macedonijo z njimi!

Mi pa kličemo Domoljubarjem takole: Pustite uradnike in Macedonijo v miru, vi pa nemudoma predložite izmene k dohodninskemu zakonu, če ne, bomo slovenski kmetje vsi v petih letih na bobnu!

Vaši izgovori pa, da ne morete tako hitro izkldati gnoja, ne drže. Opazili smo, da tega dela ne razumete. Naj bi vsaj enkrat vaš katehet - minister za kmetijstvo opazoval nas kmete, kako se opravlja to delo. Gnoj se namreč kida iz hleva, a ne v hlev, kakor počenjate vi. Zato ga je mesto manj čimdalje več in če bo vaša ohect še nekaj časa trajala, se bomo v gnoju zadušili. Torej sleparče »Domoljub«: gnoj se kida ven in ne noter!

Kdo je povišal davke?

Po 18. marcu 1923 so se sestali v Zagrebu klerikalci, bosanski muslimani, radičevci in radikali. Na tem sestanku so te stranke podpisale znani »Markov protokol«. V tem protokolu so se klerikalci pismeno obvezali, da bodo radikalom pomagali sestaviti samoradikalno vlado. To se je zgodilo in s pomočjo gori imenovah strank je Pašić sestavil svojo vlado.

Ta, s pomočjo klerikalcev sestavljena vlada je uvedla kuluk, ta vlada je povišala osebno dohodnino za 30%, ta vlada je povišala davke za 500% itd.

Kdor trdi o povišanih davkih kaj drugega, ta laže in je ljudski prevranta. Janko Bukovec, tajnik SKS.

Kaj hočemo od klerikalcev.

Popolnoma nič drugega kot to, kar so obljubili ob času volitev. Vse to, kar nam je resnično potrebno, naj dajo, vse to, kar je krivično, naj odstranijo, pa bomo zadovoljni in klerikalce pohvalili.

Kaj je potrebno? Beri »Domoljub« od tistih časov, ko niso bili klerikalci v vladi. Tu boš našel več kot dovolj, kaj mora vlada storiti za kmeta. Kaj potrebuje naš kmet, naši živinorejci, naši vinogradniki, kaj je treba storiti za naše bolnice itd. Tu boš bral tudi vse krivice, ki se nam godijo. Davki, krivično zamenjana krona, 20%, ki jih vlada ne da nazaj, kuluk in cestni davek itd., itd. Vse to, so rekli, mora vlada takoj urediti. Od tov. Pucelja so celo zahtevali, da mora vreme komandirati. Mi tega od tigra Kulovca ne zahtevamo, k večjemu če hoče napraviti sam kako procesijo za lepo vreme, ker je duhovnik.

Vpili so na vlado takrat, da nam neče ničesar dati, češ da je srbska in ti skrbijo samo za svoje žepce.

Sedaj imajo vlado klerikalci v rokah. Oni sedaj naredijo vse, kar hočejo. Kar je bilo slabega, naj takoj popravijo, zato so ministri. Kar je kmetu potrebno, naj takoj dajo, ker imajo vlado in moč. Ne zahtevamo nič nemogočega. Le to naj izpolnijo, kar so obljubili.

Ako pa nočejo, potem joj klerikalcem!

Osebna dohodnina.

Vsak mora jasno vedeti in zgodovinsko resnico nepokvarjeno poznati, potem bo tisti krivec osebne dohodnine v Sloveniji, ki jo je uzakonil v Jugoslaviji in prenesel v Beograd, stal pred nami kot Judež Iškarjot.

Zato naj govori čista zgodovina. Može, vi pa pokličite nekoliko spomine nazaj.

Narodna vlada, ki se je sestala takoj po prevratu, ne da bi jo kdo izvolil, ne da bi ji kdo dal pravico in zaupanje, je dne 4. novembra 1918. leta potrdila vse stare davščine, torej zlasti osebno dohodnino, in jih nekaj kasneje s pooblastilnim zakonom, ka-

terege je podpisal dr. Korošec, prenesli v Beograd, torej centralizirali. Torej klerikalna samozvana vlada v Sloveniji, v kateri je bilo nekaj demokratarjev, ki so itak protikrimska sodrga, in dr. Korošec v Beogradu so osebno dohodnino potrdili in uzakonili ter so edini krivci vseh krivičnih posledic. Jasno moramo povedati, da tedaj, takoj po prevratu, kmetje še svoje politične stranke imeli niso. Zato pa so klerikalci in demokratarji delali z njimi kot svinja z mehomo.

Zato naše stranke ne zadene niti senca krivde, ki jo »Lažiljub« in »Slovenec« na vse kriplje odvračata od sebe. In klerikalni Judež, krivec osebne dohodnine, stoji pred nami črn kakor je.

Agrarna reforma in klerikalci.

Tako se je zgodilo, kakor smo vedno trdili. Ali vendar se do kosti pokvarjen klerikalizem ni nikjer pokazal v grši luči, kot v zadevi agrarne reforme.

Kako pravimo človeku, ki je s svojimi svetimi obljubami dobil pošteno zaupanje kmetskega ljudstva in potem te obljube požrl ter ljudsko zaupanje izkoristil za svoje nikdar polne mešetarske žepce, svoje žrtve pa s križem v roki in z Bogom na jeziku oropal in upropastil? Takemu človeku pravimo roparski morilec in vsako sodišče ga mora obsoditi na smrt na vešalih.

In taki zločinci so naši klerikalci, ko so lanko leto poleg ostalih obljub tudi obljubili izvedbo agrarne reforme, ako jim da kmetsko ljudstvo zaupanje in politično moč. Po ustavi bi morala vlada letos uveljaviti zakon, da dobijo zemljo tisti, ki jo obdelujejo in vsa veleposestva bi se morala razdeliti brez razlike. Tu ne sme biti nobene izjeme za cerkvena in samostanska veleposestva, ker če je izjema za enega, bo tudi drugi ušel skozi to luknjo.

In klerikalci so trepetali v skrbeh. Kaj bo, ako pridejo kmetski in delavski zastopniki v parlament in vsa veleposestva brez odškodnine razdele revnim kmetom in delavcem. Tako bi bila popravljena tisočletna krivica, da se vrne zemlja nazaj, ki je bila kmetom uropana, in veleposestniki bi morali biti hvaležni, da jih narod ni takoj po prevratu pobesil.

Klerikalci so dobro poznali zahteve in želje kmetskega naroda, pa so začeli na debelo razmetavati po kmetih obljube, češ, volite nas in agrarno reformo bomo izvedli. — Kdo bi jim ne verjel, ko so obljubljali tisti, ki s prižnice oznanjujejo božjo besedo in zatrjujejo, da stoje na krščanski podlagi? Kdo ne bi hotel zemlje?

Dobili so res toliko zaupanja kmetskega naroda, dobili so toliko politično moč, da lahko takoj izpolnijo svoje obljube in popravijo tisočletno krivico ter zemljo brez odškodnine vrnejo kmetskemu narodu.

In kaj so storili klerikalni tigri? Nič drugega kot to, kar so nameravali: preprečiti razdelitev veleposestev, pljuniti na agrarno reformo ter revno ljudstvo na najnesramnejši način ogoljufati in oropati njegovih pravic in ga pustiti poginuti v bedi in siromaštvu. Grofom, baronom, cerkvenim in samostanskim veleposestnikom pa zagotoviti zemljo še naprej. Točno tako stoji zapisano v »Slovenec« od prejšnjega torka, točno tako se pa tudi v resnici vrši. Agrarne odbore so odpravili in vladni list beogradska »Pravda« je prinesel kar odkrito izjavo tigra Kulovca, da se morajo v Sloveniji in na Hrvatskem ohraniti veleposestva nedotaknjena. Brez sra-

Ivan Voljnov. — Dr. N. Preobraženski.

Shod.

PREGOVOR.

Ta pretresljiva črtica je natisnjena v 4. številki novega moskovskega mesečnika »Krasnaja Novj« in nudi pravo sliko zapuščene ruske vasi, katere imetje ni nikdar varno pred oblastjo. Dejanje se vrši v Orlovski guberniji, na jugu srednje Rusije, v deželi rodovitnega ruskega »černozema«. Letos grozi deželni ob Volgi zopet lakota, od katere je že poginilo l. 1921—1922 več milijonov ljudi. V prevodu sem nadomestil s slovenskimi izrazi pogosto rabljene označbe: predsednik selškega sovjeta (vaški župan) in volispolkom (predsednik volostnega izpolniteljnega, t. j. izvrševalnega komiteja). Volost je občina, ki obstoji iz več vasi. Kmetje pravijo temu predsedniku — tovariš ispolkonj, pa ne vem, da-li ne zato, ker jih spominja uradna kratica na praviljnice pošasti, ki so bile »napol konj in napol človek«.

1.

Z vsakimi cokljami še ena kepa blata — šolska tla cmokajo.

»Radi kakšnega hudiča nas kličejo v tem vremenu na shod, kakšna nujna opravila so to, da bi vi propadli!«

Jezno se z brizgami otrsajmo.

V sprednjem kotu zagledajo neznanca, si mračno porinejo kučme na obraz in stopijo v stran. Eden šepeta drugemu:

»Menda radi novega davka ... Glej, brat, a?«

»D-da ...
»E-e ...
»Proklet!«

S komolci se naslonejo na šolsko klop, prikupljivo nagibajo glave na stran in vprašujejo neznanca:

»Ste iz mesta nemara, tovariši?«
»Iz mesta.«
»Da, no — služba je služba ... kakor se že reče ... pa v takšnem dežju! ... da ... Še pes gre pod streho ...«

»Ste torej k nam namenjeni, v našo vas?«
»K vam.«
»Da, če je že takšna rizolucija: v vas Bogorodska, potem pa seveda. Kako pa stoji tam pri vas ozimina?«

Od neznanec odidejo v svoj kotiček:
»Ta mlajši, ta še govori, a drugi je ko zver. Naj poginem, če to ni preoblečen graščak. Ugonobili smo to sodrgo, oni pa nam zdaj ukazujejo ... Jaz poskušam tako in tako, on pa kar z zobmi škriplje.«

»Radi davka?«
»Radi česa pa naj bo!«
»Proklet!«

Bilo je razglašeno: to sekundo, po zajtrku bo komisija. Zdaj pa se že mračni, a zbralo se je komaj 25—30 ljudi.

V višnjevih krogih plava po šolski sobi tobak. Kmetje se bahajo, čigav je bolj močan.

»Od mojega kar v glavi zvoní — je namočen.«
»Kaj bi se hvalil z zvonjenjem! Če te kdo s kolom po glavi udari, bo tudi zvonilo. Poizkusi no mojega — omami te kakor špirit. Doma me podijo v vežo kadit, ker sicer mlade gosi poginejo.«

»Jaz pa nimam rad močnega, mi v prsih hriplje ... zame je boljši srednji ...«

»Če ti ga kdo da, ker svojega nimaš ...«
Na vrsto pridejo gospodarske zadeve. Govorijo mirno, tiho, prijazno. Toda če škilijo na neznanca, so zopet plahi:

»Gotovo je davek! Zakaj pa oni molčijo?«
Neznanca pa zvečita kruh.
Kmetje so začudeni: Navaden kruh jedo!
Končno je potrpežljivost pri kraju. Z ropotom in pljuvanjem trkajo kmetje s pestmi po mizah in napadajo župana:

»Zakaj so tebe izvolili? Kakšen red je to? Hudiči, psi, pasja deca! Za pobiranje žita?«
Pričelo je razgrajanje! Kmetje so pozabili na neznanca.

»Mar nismo bili takšnih v meščanski vojski!«
»Mi tudi na Volgi — se spominjaš, Sergej? Ti so imeli še bolj debele vampe! Sem kar nameril — b-bah! — pa je bil gotov!«

»Vsi so sodrga ... Rdečo konjenico bi bilo treba spustiti na tle!«
»Prej so pili našo kri, pijavke, zdaj pa tudi ni reda v občinskem uradu! Kaj buliš z očmi? Odstavite župana!«

Suh, rdečelas in strgan župan žalostno mežika.
»Kako naj napravim red, šepeta neznanec, — vsak trenutek mi lahko zobe zbijejo. Vrag me je silil prevzeti tako visok urad!«

Nastopila je tema. Skozi potna stekla brlijo zarjavele kmečke lučke. Šolska vrata lupotajo vedno bolj pogosto, blato po tleh cmoka vedno bolj glasno. Temna valovita množica se gnete v sprednji kot proti mizi, kjer sedi navadno »prijidium«.

(Nadaljevanje sledi.)

mu, brez bojzani, da jih ogoljufani revni kmetje in delavci ne kamenjajo na sredi ceste, oni sedaj javno razkrivajo svoje načrte. Pljujejo v obraz svojim volilecem smejejo se danim obljubam in manejo si roke, da imajo moč in vlado.

Ali ne vidiš ti, ki si jim dal kroglico, da mora goljuf v ječo in ne na vlado, ali boš sedaj verjel, kar smo ti že tolikrat povedali, da je klerikalcec proti kmetu in delavcu, ali se ti bodo vsaj pri tem slučaju odprle oči? Ako pa ne, potem ti naj samo Bog še pomaga in vse krivice potrpežljivo nosi naprej!

Mi pa pravimo: klerikalcec je goljuf in prevarant, zato mora v ječo. Klerikalci so doigrali, klerikalci morajo iti. Kmetstvo ljudstvo! Združi se v svoji stanovski kmetijski stranki, in tedaj bo tudi zemlja tvoja!

Kako skrbe klerikalci za kmeta.

V zadnjem času se je naš denar na tujih borzah precej dvignil. Ta dvig dinarja pa nikakor ni vplival na padanje cen pri raznih industrijskih proizvodih. Vrednost dinarja je znatno zrasla, kjegova kupna vrednost pa se je le neznatno povišala. Indeks v veletrgovini je pal samo za 3,5%, medtem ko se je dinar dvignil za 9%. Cena kmetijskih pridelkov je padla za 6,8%, ker se je morala prilagoditi svetovni ceni. Cena naših kmetijskih pridelkov se mora ravnati po cenah svetovnih trgov, ako jih hočemo izvažati v inozemstvo, vsled česar mora pri vsakem porastu dinarja pasti. Kaj pa je storila sedanja vlada, da bi očuvala kmeta pred škodo, ki jo ima vsled padca cen? Finančni minister vlade, v kateri sede štirje klerikalni tigri, je pa z dovoljenjem teh ministrskih tigrov zvišal carinski ažio na 1000, to se pravi, da se carina pri vseh uvoznih predmetih za toliko zviša. Kaj je posledica tega navidezno tako nedolžnega koraka slavne vlade, za katerega se do danes ni nihče zmenil? S povišanjem carinske ažije se zviša tudi cena vsem predmetom, ki se uvažajo. Ker moramo večino predmetov, ki jih rabi naš kmet, n. pr. obleko, čevlje, stroje itd. uvažati, mora kmet za nje plačati večje vsote, medtem ko so cene poljskim pridelkom radi dviga dinarja padle. Kmet mora po nizki ceni prodajati svoje pridelke, po visoki ceni mora pa kupovati razne industrijske in druge potrebščine. To razmerje postaja pogubonosno za našega kmeta ter ga uničuje. Ze danes si ne more kmet nabaviti obleke, čevljev, prepotrebni strojev in kaj še bode. Toda to klerikalnim tigrom v vladi ne dela preglavice, saj sede pri koritih, ti kmet pa čakaj zopet na nove obljube pri volitvah. Vsaki dan večji davki, višji ažio, nižje cene poljskim pridelkom — to je uspeh klerikalne politike, ko sede dva meseca štirje tigri na ministrskih stolčkih. Le tako naprej in kmalu boste slekli ubogega kmeta!

To ni niti za gram drugačna politika napram kmetu, kot jo delajo najhujši bankokrati naši demokratiji in eden najjasnejših dokazov protikmet-ske klerikalne politike.

Razne politične vesti.

ALI VSTOPIJO RADIČEVCI V VLADO?

Vlada še vedno ni izpolnjena. Pričakovalo se je, da bodo Radičevi ministri prisegli na ustavo in kralja minul teden, vendar tega do danes še niso storili. Radič je izjavil, da odstopi od republike in prizna kralja. Ta izjava je hudo zadela tudi g. Prepeluha, ki se izdaja za nekakega Radičevega republikanca.

RADIČ

gre tudi v narodno skupščino. Kakor je znano, je Radič bil vsa leta odločno proti temu, da bi hrvatski poslanci sodelovali v beograjski narodni skupščini. Pozneje pa je politika nanesla tako, da je Radič spustil v parlament polagoma vse svoje poslance in nazadnje se je odločil še sam za vstop. S tem je končana prva doba nesrečne naše radičevščine.

VOJNI MINISTER PODAL OSTAVKO.

General Hadžić je podal ostavko kot vojni minister. Pašić in Pribičević sta bila tega zelo vesela, ker sta upala, da bo vlada padla. Kljub demisijski vojne ministra pa vztraja Davidovičeva vlada in govori se, da kralj samemu Pašiću in Pribičeviću ne da pod nobenim pogojem vlade. Nekaj

se bo v kraukem zgodilo, ali bo Raidić prisegel zvestobo kralju, ali pa se bodo radikalni in klerikalci zvezali.

KLERIKALCI POVABILI RADIČEVCE V VLADO.

Tisti klerikalci, ki doma tako rohinjo proti radikalom, so radikale povabili, da se ž njimi zvežejo in stopijo v vlado. To se bo tudi zgodilo, če ne takoj sedaj, pa čez par mesecev. Eden od klerikalnih ministrov je izjavil, da so Pašičevi radikalni najboljša srbska stranka in da bodo zato klerikalci radikale podpirali, da bodo prišli v volilno vlado.

NARODNA SKUPŠČINA JE BILA SKLICANA V SOBOTO 11. T. M.

Narodna skupščina je začela delati. Na prvi seji so zemljoradniki stavili dve interpelaciji, eno radi nerednosti pri zakupodajih veleposestev in eno radi nerednosti v monopolski upravi. Prvi zakon, ki pride pred skupščino, je zakon proti korupciji, drugi invalidski zakon.

ZLOČIN IN LUMPARIJA BREZ PRIMERE.

Kaj bi rekla vsa slovenska javnost in kako bi to označila, ako bi vlada postavila »Kat. tiskovnemu društvu« komisarja in ta bi pričel sprejemati toliko novih članov, da bi stare zaslužne ustanovitelje lepega podjetja preglasovali?

Nedvomno bi odbor »Kat. tiskovnega društva« stopil z najodločnejšim protestom pred celo javnost in vsak pošten človek bi se jim moral pridružiti. Kajti to bi bilo kršenje najvažnejših zakonov in največjih človeških pridobitev, kršenje svobode in pravic avtonomnega društva. Tega ne bi bil zmožen nihče drugi kot samo kak culukafski hajduk, in to lumparijo dela proslula in zločinska gosposka banda v klerikalni stranki pri »Kmetijski družbi«, to je tista maloštevilna banda, ki se je vsedla zaslepljenemu slovenskemu kmetu za vrat in mu pije počasi kri. O, ko bi danes videl pokojni Krek to druhal, ki izkorišča SLS! Ta zločin, ta priprava za ropanje se mora kruto maščevati nad gosposko kliko v klerikalni stranki, ko pride kmet do besede v državi.

KLERIKALNO STRAŠILO.

Klerikalci agitirajo pri občinskih volitvah proti naši stranki z »orjunskega« strašilom, češ, samostojneži so orjunaši itd. Dasi je znano, da »Kmetijska stranka« s prepeško »Orjuna«, ki jo je naredil dr. Zerjav, nima nobene zveze, vendar se čudimo, zakaj klerikalci strašijo z njimi, ko vendar to organizacijo lahko vsak dan razpustijo, saj imajo vlado. Ako vidijo, da »Orjuna« dela protizakonitosti, torej proč z njo!

Mi pa vemo, da jih klerikalci rabijo ravno tako kot pekel, ali hudiča, da strašijo z njimi po deželi. Zato jih tudi ne razpustijo, jim ne prepovedo nositi orožje in jih hujskajo na po-boje. To je ono farizejsko delo, katerega so zmožni samo klerikalci.

NOVA DAVČNA BREMENA ZA KMETA.

V skupščini se obeta nov davek za kmeta. Korošičeva vlada bo skupščini predložila zakon, s katerim bo ukinjena prosta žganjekuha za kmeta. Na ta način pravijo klerikalci, da bodo iztisnili iz kmetijskih žepov novih 500 milijonov dinarjev. Mi se bomo proti temu odločno uprli, ne vemo, če bomo uspeli, ker imajo klerikalci vso moč v državi.

MINISTRI PRED SODIŠČEM.

Na prvi seji skupščine je zahteval zemljoradniški poslanec Jovanović, da se postavi vse ministre korupcioniste pred sodišče. Skupščina je Jovanovičev zahtevo sprejela in tako pridejo pod obsodbo trije ministri od Pašičeve vlade, ki je bila na zahtevo klerikalcev (Markov protokol) postavljena takoj po 18. marcu na kmilo države.

»NERGAČ«

Zanimivo je zasledovati veliko nervoznost klerikalcev, ki je posledica našega vztrajnega poučnega dela med ljudstvom in pa nesposobnosti, ki so jo tigri v vladi dokazali tako sijajno, da bolje biti ne more. Seveda začenjajo celo brihtnejši klerikalni kmetje sami uvidevati, da imamo mi prav in da so jih tigri s svojimi velikimi obljubami prav pošteno potegnili. In te svoje nezadovoljne pristaše psuje zadnji »Lažiljub« z »nergač«. Dobesedno pravi: »Samoposebi je razumljivo, da se bo dobil povsod tudi tak nergač, ki se mu ne da ustrediti. Kdor pričakuje od sedanje vlade vsega in misli na svoje lastne koristi, tak pade v skušnjava, da začne zabavljati.« Tako piše »Lažiljub« in sam

podli svoje nezadovoljne pristaše v SKS. Prijatelji, kar pridite med nas, kajti Vaše ravnanje je dokaz, da ste že spregledali in spoznali lažnjivost in škodljivost klerikalne tigrovske politike!

KLERIKALCI

kar sikajo od jeze in nervoznosti, ker čutijo, kako izgublja zaupanje svojih dosedanjih kmečkih pristašev. Posebno »Domoljub« in mariborski »Slov. Gospodar« dokazujeta vso nervoznost in splešnost klerikalcev, ker kar cele strani posvečata nam. Nas to iskreno veseli!

Strankine vesti.

Naročajte Kmetijski koledar! Vsak kmet se bi moral naročiti na »Kmetijski koledar« za leto 1925, ki ima zelo bogato strokovno vsebino, ki jo potrebuje vsak kmetovalec. Vežan koledar stane 15 Din in nevezan 10 Din. Naroča se pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani.

V Radomljah se je vršil v nedeljo sestanek okrajnega odbora pri »Nastranu«. Po poročilu poročevalca iz centrale je živahna debata, katere so se udeležili tov. Anton Cerar, tov. Očepek, Pirnat in Roje, pokazala, kako pravilno in dosledno kmetstvo politiko vodi glavni strankin odbor in poslaniški klub in da zavednega kmeta vse medlo slepomišenje naših gosposkih banko-demokratov ne premoči in da gre naše delo naprej, za ustvarjenje močne kmetijske fronte vseh kmetov po državi. Zadnji čas je, da spregleda »Kmečka zveza«, kam jo vodi dosedanje klerikalno vodstvo, ki žre in pije kmetstvo kri. Z veseljem so navzoči pozdravili ustanovitev »Kmetске tisk. zadruge« in »Kmetijske matice«.

Prihodno nedeljo se vršita shoda na Studencu in na Logu pri Krškem.

Zveza društev kmečkih fantov in deklet.

Šmarjeta ob Pesnici. Tukajšnje, pred kratkim ustanovljeno društvo kmetijskih fantov in deklet je 5. t. m. priredilo v lepo okrašenih prostorih tov. Krambergerja »vinsko trgatve«. Akoravno so bili tozadevni stroški znatni, je čisti dobiček 3287 kron, ki je namenjen za ljudsko knjižnico gornjega društva. Hvala vsem, ki so prispevali, hvala vam, ki ste prišli od blizu in daleč!

Novo društvo kmetijskih fantov in deklet je bilo ustanovljeno v Dobu pri Ljubljani. Vrtilim fantom iskrene pozdrave pri novem delu!

Predavanja. Društva, ki želijo kakšno predavanje, naj se oglašajo pri Zvezi društev kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani.

V Žabnici pri Škofji Loki je bilo ustanovljeno v nedeljo dne 12. t. m. novo društvo kmetijskih fantov in deklet. Ob obilni udeležbi fantov in deklet je podal zastopnik Zveze obširno poročilo po programu dela društva, nakar je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki bo ukrenil vse potrebno glede definitivne ustanovitve društva. Vsi navzoči so z veseljem sprejeli ustanovitve društva, ki bo doseglo gotovo lepe uspehe.

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA!

Kmetijski fantje in dekleta se povsod pridno organizirajo v društvi kmečkih fantov in deklet. Iz vseh strani prihajajo navdušena poročila o novem gibanju med kmetstvo mladino! Tako je prav! Kmetijska mladina je poklicana, da ustvarja lepšo bodočnost svojega stanu, zato se pa mora pripravljati, organizirati in se boriti za nove ideje. Kmetijski fantje in dekleta, na plan! Ustanavljajte povsod društva kmetijskih fantov in deklet! V vsaki občini mora zrasti društvo, ki naj združi v sebi vso kmetstvo mladino. Fantje, na delo!

VSEM PRISTAŠEM KMETSKEGA GIBANJA!

Udeležnikom vseslovenskega kongresa agrarne omladine v Ljubljani je ostalo v neizbrisnem spominu delovanje največjih idealistov — bolgarskih delegatov, ki so se kongresa udeležili iz zemljedelske Bolgarije. Ti neumorni prvoborniki — nosilci zemljedelske (agrarne) ideje, se vsled krute in krvave Cankove strahovlade ne smejo vrniti v svojo domovino, ker bi jih buržujski krvočolozci takoj pobili. Ostati so morali v prognanstvu. Naša sveta dolžnost je, da pomagamo te mneustraneni borcem, da jih podpremo, da bodo lažje vztrajali v

pravičnem boju za bolgarskega trpina kmeta. Ne samo besede, dejanja naj govore in dokažejo, da stojimo za njimi, da je bila naša manifestacija za vseslovensko zemljedelsko solidarnost resna in da se teh sklepov držimo ne samo v veselih, marveč tudi v trenutkih trpljenja.

Naj ne izostane ta poziv na vso isto slovensko javnost, ki količak čuti z našimi brati trpini — bolgarskimi emigranti —, brezuspešen! Pokažite, da je Stambulijskijeva ideja o »Veliki Jugoslaviji« ne samo njihova, ampak tudi naša želja, da smo tudi mi pripravljani na tozadevne žrtve!

Omenjene bolgarske delegate preganja sedanji bolgarski teroristični režim radi njihove jasne in odkrite ponovne izjave na kongresu, da ne odnehajo v boju preje, dokler se ne uresniči njihov in naš ideal: »Velika Jugoslavija«, dokler ne bodo združeni v tej državi vsi jugoslovanski narodi. So to mladi akademiki, ki so pripravljani žrtvovati na oltar te ideje vse, pa če je treba tudi življenje. Ne držimo rok navzkrižem in prisrčimo jim v tem svetem in požrtvovalnem boju na pomoč! Vsak najmanjši dar je dobrodošel in bodite prepričani, ne brezuspešen, ker stvar bo rodila v doglednem času obilo sadu!

Prispevke za bolgarske emigrante naj se blagovoli pošiljati na naslov: Ivo Marinko, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Imena darovalcev se bodo na željo objavljala v časopisih.

Zveza društev kmetijskih fantov in deklet.

Dopisi.

KRANJSKO.

St. Rupert na Dolenjskem. Nedeljske občinske volitve so izpadle za našo stranko nad vse pričakovanje dobro. Klerikalci so divje trobili v bojni rog, preplavili so hribe in doline naše občine s podlimi letaki že skoro teden dni pred volitvami. Iskali so pomoč kot vladna stranka seveda tudi od vlade. Čuvar njihove skrinjice je varal volilce celo s tem, da je lovil glasove na naslov »Kmetijske stranke«. Zalostno je, da »ljudska« stranka v naši občini več ne vleče in nima toliko kredita, da se mora čuvar skrinjice posluševati tako nizkih sredstev in si izposodi firmo sosednje skrinjice, ki uživa zaupanje. Komisar vlade poštenja in pravice ni našel potrebe, da bi tako početje ožigosal. Tudi klerikalna drevesa ne bodo zrasla do neba. Kljub vsemu terorju pa smo dosegli 283 pošteno oddanih glasov in smo napredovali od skupščinskih volitev 18. marca 1923, pri katerih smo dobili le 131 glasov za celih 152 glasov ali za okroglo 120%. Klerikalci pa so nazadovali za 73 glasov. Pa tudi v občinskem zastopu smo napredovali, kjer smo imeli dosedaj 11 odbornikov, sedaj pa jih imamo 12. Klerikalci so zmagali pod gori navedenimi okolištni le za 1 odbornika in imajo torej en cel glas večine. Ta njihova zmaga je piškava in ne častna, če manj pa veličastna, kakor so jo napovedali pred volitvami. Mi nismo lazili od hiše do hiše in nadlegovali ljudi ter obrekovali kakor so to delali oni, ampak naš uspeh je prosta volja zavednih Sentruperčanov, ki so iz lastnega prepričanja oddali svoj glas za SKS. Čast vam, zavedni možje, na vašem možatem in resnem nastopu. Neustrašeno naprej do končne zmage!

Iz Adlešičev na Belokranjskem. Vsaka stvar ima svoje meje in tudi naša potrpežljivost jim je imela, ali sedaj je tega konec. Dokler je bil tu splošno priljubljeni župnik g. Sašelj, nismo imeli nobenih neprilik in živeli smo z njim v najlepši slogi in miru. Prišel pa je za njim Alojzij Tome, ki ga poznajo ljudje prav dobro zaradi njegovih neumnosti in zdražb, ki jih je delal po Stopičah, Bohinjski Bistrici, Brezovici in Hinjah. Čudili smo se, kako je mogel dobiti tak človek samostojno faro, za katero ni zmožen. Da pridemo preko vseh nepotrebnih novotarij, ki jih je upeljal na občevanje s farani, kar prekaša vsako mero. Toliko zdražb je naredil in toliko hujskanja, da so ga morali zadnji čas čuvati orožniki. Posestnik Ivan Husič je bil bolan. Mesto, da bi obzirno skrbel za to, da bi ga spravil z Bogom, je poslal tja dva človeka, ki sta mu naročila župnikov ukaz, da se mora dati izpovedati. Mož je odlašal in je rekel, da odklanja Tometa, ker ga je žalil, da bo pa poslal v slučaju potrebe po spovednika drugam. Moža je v tem prehitela smrt. Župni upravitelj ni pustil zviniti in je dal potegniti vrvi v zvonik in cerkev zakleniti. Tiste dni ni sploh zvonilo. Mrlič je ležal na parah tri dni in dve noči. Pretresljiv prizor je

bil na pokopališču, kjer je molil sivolasi stari župan za pokojnikovo dušo in pa globoko prežaljeni sin Miko. Temu je zabrusil Tome, ko je prišel prositi za pogreb, da naj gre k škofu, kajti če je bil na Kmečkem prazniku na Bledu, naj gre pa še v Ljubljano k škofu. To počenjanje in razne druge stvari, ki jih počenja ta možakar, jasno kažejo, da ni sposoben za to službo. Zahtevamo tako od glavarstva in od duhovske oblasti, da uvede takoj preiskavo radi teh dogodkov, ker je mera polna in bodo zaradi posledic, ki bodo prav gotovo nastale, odgovorne oblasti. Ta človek dela z vso silo na to, da postane tu drugo Rimanen.

Kamnik. V trgovini tov. Al. Sobe je nastal ponoči od torka na sredo ogenj vsled kratkega stika na električni žici, ki je skoro popolnoma uničil vse predmete v trgovini. Okrog 4. ure zjutraj je ogenj zapazil vrnivši se domači sin g. Kemperle, ki je takoj alarmiral domače. Gasilci pod vodstvom načelnika tov. Ant. Cerarja so z veliko vnemo rešili, kar se je dalo. Tov. Soba trpi obilno škodo, ki nikakor ne bo poravnana z zavarovalnino.

Z Bleda. »Slovenec« z dne 11. t. m. prinaša »Poslano« g. Franca Arha iz Rečice na naslov Zerjavove klike, težko obdolžitev, da je plačal demokratke za intervencije za železniški tir 50.000 K potom Unionske banke. Pričakujemo od dr. Zerjava, da vloži tožbo proti Francu Arhu, da se opere gornjega očitka. Kakor čujemo, pripravljajo še drugi, koliko so zahtevali mladinski gospodje za intervencije.

Radomlje. Obč. volitve, ki so se pri nas ponovno vršile, so se končale z zmago klerikalcev. SLS 5 odb., JDS 2 odb. Pri prvih obč. volitvah je dobila SLS 4, JDS 3. Ta klavren izid je posledica skrahirane demokratske politike, ki se kot gosposka, protikmet-ska stranka štuli med naše kmete kot sitna podrepna muha. To jim naj bo dovolj dokaza, da oni naprednost nikdar rešili ne bodo, katero imajo vedno na jeziku. Zato kmetje in obrtniki, obračunajmo s smešnim naprednjakarstvom naših demokratov in z zločinsko politiko klerikalcev ter se strnimo v naši stanovski kmetijski stranki.

Iz Radovljice. Gorenjski planšarji, odprite oči! Ze skoraj eno leto se je vlekel spor med ribensko občino in mestno občino radovljiško in grofom Thurnom glede dovolitve prodaje grofove planine, ki spada pod agrarno reformo. Stvar je sledeča: Iz pisarne grofa Thurna, Guštanj-Ravne, je bila odposlana kupna pogodba med mestno občino radovljiško in grofom Thurnom dne 28. novembra 1923 mestni občini v Radovljici. Planinski odbor je takoj, ko je zvedel, da je to sklenjeno, poslal dne 12. dec. 1923 Okrožnemu agrarnemu uradu protest proti podpisu te pogodbe iz sledečih razlogov: Občina Ribno je imela do sedaj 50 let planino v najemu in ji je tudi agr. urad izročil planino na 4 leta, kar poteče letos. Mestna občina pa je že svoj čas eno planino prodala, ker ne rabi kot mesto nobene planine. Z odcepitvijo te planine od Ribenske občine bila bi zadana tej občini gospodarska smrt, zlasti bi bili uničeni njeni dve krasno se razvijajoči zadrugi, sirarska in živinorejska, medtem ko bi mestna občina radovljiška ne imela nikake koristi, ker mesto planin ne potrebuje, saj nima ne zadrug in ne živine za pašo. To radovljiški Bog sam priznava, saj je dne 7. marca 1924 pisal okrožnemu agrarnemu uradu, da ni kupljeno za planino, ampak le za to, da bo deloma preskrbljeno za reveže radovljiškega mesta z drvimi. Istočasno pa je poslalo mestno županstvo vlogo na planinski odbor, kateremu načeljuje tov. Ažman, kjer prosi za podporo za pravo potov in gradnjo hleva na grofovi planini. Torej dve vlogi: pri okrožnem agrarnem uradu drva za reveže, pri planinskem odboru pa podporo za hleve. To zna storiti slovenski klerikalcec in vojni dobičkar na račun ubogega kmetijskega ljudstva! In sedaj, ko je prišla nova vlada »reda, pravice in zakona«, se je napisal nov protest in prošnja, se poslal uradno od ribenske občine ministru za agrarno reformo v Beograd, velikemu županu, agrarnim operacijam in planinskemu odboru. Ta protest je podpisala občina Ribno, dve gospodarski zadrugi in še župni urad. Prosilo se je Jana pri seji planinskega odbora, da naj on kot zaupnik stranke, posreduje pri ministrstvu, da ne podpisuje, toda modro je izjavil, da bo to stvar proučil, dasiravno je pri treh sejah planinskega odbora bil navzoč in je torej o stvari dobro poučen. Ni hotel posredovati! Taki so načelniki klerikalne kmetске zveze, če se gre

za koristi občine in zadrug. Ampak za meščane pa g. Jan z veseljem dela. Torej proti tej odobritvi ste bili dve zadrugi, občina Ribno, župni urad Ribno, agrarske operacije, okrajni ekonom. odelok za kmetijstvo, Kmetijska družba, Pokrajinska komisija za agrarne operacije v Ljubljani. Vse te korporacije so soglašale s predlogom tov. Azmana na planinskem dnevu 24. marca 1924 v Kranju. No, in Turek kot minister nas je upošteval in ni odobril prodaje, tudi Srb je imel srce za nas. Slovenski klerikalec, minister Kmetске zveze profesor Vesenjak pa je z odlokom z dne 14. avgusta 1924, pod št. 29.146, zavrgel vse te korporacije in odobril kupno pogodbo na predlog radovljiskega Boga, ki je bil gotovo osebno v Beogradu. To je najnovejša lumparija in svinjarija slovenskih klerikalcev. Tako, dragi kmetje, se godi, če vladajo feldkurati, profesorji; kmetje poslanci v klerikalnem klubu pa lepo svetijo s svetilkami, kakor cerkveni ključarji, da morejo gospodje uganjati lumparije! Kaj pravite na to, poslanec Gostinčar, ki ste bili pred volitvami z Janom na shodu v Ribnem; kaj pravi Brodar?

STAJERSKO.

Sikole-Strazgojnice pri Pragerskem. V nedeljo, dne 5. oktobra t. m. smo imeli pri nas setanek radi agrarne reforme in razpustitve KDZ. Ta organizacija se je razpustila, ker nima pomena pri nas na Stajerskem, ker mi ne maramo biti privesek SSSJ in Bernotovcev. Pazno pa smo poslušali našega poročevalca agrarnih zadev tov. Kisovarja. Jako smo mu hvaležni za njegov jasni in poljudni govor in smo pristopili k stranki, katero on zastopa kot edino kmečko in poljedelsko. Pričakujemo, da nas večkrat poseti ter obišče tudi sosednje občine, ki so potrebne istotako bodrila in pobuje za kmetjski napredek. Pri prihodnjih volitvah pa bomo pokazali, da nečemo biti več privesek eni ali drugi stranki ter hočemo korakati složno za napredek kmečkega stanu, bodisi kmet, poljedelec, obrtnik in viničar, vsi v eno stranko, ker vsi trpimo enako pod neznosnim bremenom sedanjega kakor tudi prejšnje vlade.

Sedlarjevo. »Slov. Gospodar« je meseca avgusta v eni številki pod naslovom iz Kozjega pisal, da se Samostojneži po robu postavljajo in vlagajo kandidatne liste pod imenom SKS. Da pa »Slov. Gospodar« in dopisnik tega lažnjiveca izve, kdo se je najbolj po robu postavil, naj navedemo samo en slučaj od naše sedlarške občine, katera je v rokah samostojnih kmetov. Naš župnik v Polju Drogenik je hotel za vsako ceno dobiti občino v svoje roke, to pa samo zaradi tega, ker je v cerkvenem konkurenčnem odboru tov. Ferdinand Glojnarič kot predsednik in kot tak ne dopusti, da bi g. župnik samolastno upravljaval cerkveno premoženje. Gosp. župnik je poklical na pomoč še novonastavljenega župnika iz Buč g. Turka, da jo bosta ja sigurno v roke dobila; določila sta si župana iz Prelaskega, kateri hodi s klubokom pod pazduho po župniščih, veren sluga. Na dan volitev pa niso dobili niti toliko glasov, kakor so imeli podpisov. Ko so izvedeli o izidu volitev, so zavnenketali štetani, napolnjeni z vinom, katere so imeli pripravljene za zmag nad samostojnimi. To delo s pobijanjem je izvršil sam župnik. — Imamo ponovno samostojnega župana Jakopinata ter bomo še zanaprej kmetje sami gospodarji v občini. Tovariši, pokažite jim tudi drugod ob prihodnjih občinskih volitvah, da ste zreli za samostojno gospodarstvo brez komande župnišče. Samostojnež.

Vosek. Tajništvo klerikalne stranke v Mariboru je poslalo dne 6. okt. t. l. svojim priganjačem že drugo okrožnico v zadevi občnih zborov. Kmetijskih podružnic. Značilne so te le besede v okrožnici: »Za kaj bo šlo pri prihodnjem občnem zboru Kmetijske družbe? Slo bo predvsem za to, da se na prihodnjem občnem zboru Kmet. družbe izpremene za nas Stajerce skrajno krivično določbe § 18. pravil. Ta § 18. določa, da volijo Kranjci in Stajerci člani v glavni

odbor Kmetijske družbe ločeno in sicer Kranjci 12 članov, predsednika, 2 podpredsednika, 10 odbornikov, Stajerci pa samo 8 članov, 1 podpredsednika in 7 odbornikov. Ker so imeli na Kranjskem pri Kmetijskih podružnicah premoč samostojneži, so tudi pri volitvi glavnega odbora Kmetijske družbe zmagali samostojneži in dobili v glavnem odboru absolutno večino 12 članov proti 8 Stajercem, ki so vsi naši pristaši. To, za nas Stajerce krivično določbo § 18. pravil pa bomo mogli izpremeniti samo, ako bodo delegati naše stranke na prihodnjem občnem zboru imeli dvotretjinsko večino. Tudi naši pristaši na Kranjskem bodo glasovali za to spremembo. Ako se nam to posreči, dosežemo obenem tudi drugo: da se samostojneži pri Kmet. družbi ne bodo mogli več umetno vzdrževati na krmilu. Ali ni sramota, da so Kmet. družbo, strokovno organizacijo vsega slovenskega kmetjskega ljudstva, komandirali samostojneži, ki jim je ljudstvo izreklo popolno nezaupanje? — K tej okrožnici omenjamo sledeče: Čigava last je Kmet. družba; ali kmetov ali politikujočih duhovnikov in njihovih mežnarjev? Sramotno bi bilo za vsakega slovenskega kmeta, da bi komandirali pri Kmet. družbi ljudje, ki živijo izključno od kmetjskih žuljev. V stranki samostojnežev oz. zemljoradnikov, so pa ljudje, ki jim pripada vodstvo strokovne organizacije kakor je Kmet. družba. Opozorjamo vse pristaše na Kranjskem, da dobro pazijo, kaj se godi, ker vlada Korošec in zlahta je v moralnem oziru precej sorodna z vlado Pašič-Pribevič.

Hoče pri Mariboru. Dne 28. septembra smo imeli sestanek in predavanje o agrarni reformi pri Frangežu v Hočah. Poročal nam je naš poročevalec v prav poljudnih besedah, kakor tudi o nameri razveljavljanja in ukinitja iste po klerikalni vladi, kar si pa interesentje nikakor ne pustijo dopasti.

Iz Slov. Goric. Kolikor nam je znano, se nameravajo vršiti večje vojaške vežbe in manevri v naši pokrajini. Da naša pokrajina ni pripravna za vojaško vežbanje, ve vsak malo misleči človek. Koliko škode bo spet povzročene ubogim kmetom in kdo da jamstvo, da pride kmet do svoje odškodnine? Vidi se spet, kako naši slovenski ministri skrbijo za kmeta in da nimajo pojma o kmetijstvu in jim je interes kmeta deveta brigada. Da bi bili poslanci SLS v opoziciji, bi pričali na vse mogoče načine, a danes, ko so mogočni, čutijo in pustijo kmeta na cedilu. Srečen slovenski kmet, ko imajo vaje in bič v roki politikujočih duhovnikov, profesorji in mežnarji! Zdej se cedi med in mleko po deželi, brez davkov, brez vseh plačil! O srečen slovenski kmet pod peruti klerikalnih izsesalcev! Da, ko bi ne bilo teh vrazjih samostojnih, pa bi lahko imeli že raj tukaj na zemlji! Zaponniti si vse do brote, slovenski kmet in delavec, da od ljudi, ki smo jim zadnjice dali v roke bič in vajeti, pri drugih volitvah terjamo vse skupaj spet nazaj in jih izočimo ljudem, ki nas bodo boljše zastopali!

Sv. Miklavž pri Mariboru. Dne 2. oktobra ob 7. uri zvečer smo se zbrali v gostilni g. Fona ter željno pričakovali našega prvoboritelja za agrarno reformo in splošno priljubljenega govornika tov. Kisovarja. Jako temeljito nam je razložil celi položaj in namero ukiniti agrarno reformo. Dvorana je bila nabito polna ter so vsi pazno poslušali govornika, ki je z najboljšim uspehom predaval. Isto smo slišali tudi na zborovanju v Narodnem domu v Mariboru dne 4. oktobra od poročevalcev iz Prekmurja in Zagreba po g. Hribarju, ki nam je tudi stvarno razložil agrarni položaj.

Mariborski drobiž. Zapisnega vojnih obvezancev od 21. do 50. leta. Glasov razglašala komanda mariborskega vojnega okroga se bo vršila v prvi polovici meseca novembra. Dan, ura in kraj polaganja prisege se bo pravočasno objavil na občinskih deskah in časopisih. Neodzvanje pozivu je kaznjivo. — Priziv proti občinskim volitvam, kateri je bil vložen

od soc. demokratov je bil od velikega župana kot neutemeljen zavrnjen. Volitev župana, podžupana in članov gremija se vrši te dni. — Požar na Teznu. V četrtek 9. t. m. zjutraj je izbruhnil v poslopju g. Podlipnika na Teznu požar. Poslopje, v katerem je bilo spravljena okrog 80 q sena, je pogorelo. Požarni brambor je posrečilo požar omejiti. Sumi se, da je bilo zažgano iz maščevanja, ker so na tem poslopju prenočevale že večkrat sumljive osebe, ki jih je gospodar odganjal. — »Narodni gospodar« je prenehal izhajati. — Policija je dobila odgonskim potom iz Avstrije štiri potepuhe, katere so avstrijska oblastva izgnala radi delomrznosti in tatvin.

Ilirska posojilnica
R. L. S. O. S.
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8

obrestuje hranilne vloge po 8% obrestuje hranilne vloge po 8%

Večje in stalne vloge po dogovoru najugodnejše.

Jamstvo za vloge znaša čez Din 1,000.000.—.

Popolnoma varno naložen denar!

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa so

JOSIP PETELINC-a
LJUBLJANA

(blizu Prešernega spomenika ob Ljubljani)

znamke GRITZNER in ADLER za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo v vseh opremah, najnižja cena, 10letna garancija.

Posk v vezanju, krpanju perila in nogavic dobo kupci strojev brez plačila.

Istotam igle, olje, posamezni deli za stroje in kolesa. Sprejemamo tudi popravila.

Razno.

Kmetje — pristopajte h Kmetijski tiskovni zadrugi! Najvažnejši faktor v boju za osamosvojitve kmetjskega stanu tvori tisk. Zato je dolžnost slehernega kmeta, da podpira tako velevažno podjetje. Delež znaša samo 50 Din. Ako eden ne more prispevati za cel delež, zbirajte v društvih, ki jih prijavite kot člani zadruge! Na delo za naš tisk!

Antonin Švehla. Na Češkem so praznovali dveletnico, odkar je ministrski predsednik vodja kmetjske stranke Anton Švehla. Mi smo o Švehli v našem listu že veliko pisali, prinesli smo tudi nekaj njegovih govorov. Ob dveletnici Švehlove vlade piše vse svetovno časopisje o Švehli in vse časopisje se strinja s tem, da so v teh razburkanih časih kmetjske stranke povsod največ doprinele k zbolšanju povojnih razmer. Osobito povsod povdarjajo velik pomen kmetjskih strank za svetovni mir. Tudi mi našemu tovarišu Švehli želimo še veliko let v delu za kmetjske pravice in njega boljše bodočnost.

Umri je vsled avtomobilne nesreče naš ugledni tovariš Joško Rajh, posestnik na Moti pri Ljutomeru. — V nedeljo se je vozil s tovarnarjem g. Martinušičem iz Murske Sobotice v avtomobilu čez apaško kotlino. Na Lokavškem polju se je avtomobil ob 11. uri zvečer prevrgel in je tov. Rajh na mestu obelžal mrtev. Zapuščena ženo in sedem otrok; žalovali pa bodo za njim tudi mnogobrojni tovariši in mnoga narodna in gospodarska društva. Star je bil 50 let. N. v m. p.! Zaostalim naše iskreno sožalje!

Lesce. Dne 13. oktobra se je poročil vrli naš tovariš Ivan Zark, posestnik v Lescah z gosp. Franciško Goričnik iz Studenčice. Iskreno čestitamo!

Kmetijsko šolo v Bukovu pri Negotinu v Srbiji je dovršil s prav dobrim uspehom Slovenec Ciril Konda iz Prapreč pri Semiču.

10. oktobra so potekla štiri leta od nesrečnega koroškega plebiscita, s katerim smo izgubili nad stotisoč rojakov, ki sedaj ječijo v suženstvu krutih koroških Nemcev.

Občinske volitve v Ptuj se vršijo prihodnje nedeljo.

Zopet nesreča z orožjem. V Gabrju pri Dobrovi (okolica Ljubljane) se je 12 letni France Zorc igral z očetovo puško. Puška se je sprožila in je kroglja zadela Francetovo 17letno sestro v trebuh, a sosedo Marijo Japelj v ramo. Marijo Zorc so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je umrla. Ljudje božji, bodite vendar previdnejši z orožjem! Ne nosite nabasanih pušk v hiše in posebno pazite, da jih mladi ljudje ne dobje v roke!

Požar je uničil posestniku Francu Lebariču v Gornji Kungoti pri Mariboru mlin in del pilarne. Škoda je zelo velika, a zavarovanje zelo malo.

V Ilirski Bistrici, popolnoma slovenskem kraju v Italiji, so bili predzadnje nedeljo nabori. Slovenski fantje so prišli dobro razpoloženi in so, kakor pri nas, popevali. Seveda so popevali slovenske pesmi, ker drugih sploh ne znajo. To je navzoče polentarske oficirje, ki so prišli radi nabora, kajpada silno razdražilo ter so takoj poklicali vojaštvo in ukazali slovenske fante radi slovenske pesmi preteptati. Tako je polentarska omika!

Nesreča. I. Pečaver iz Poljan pri Toplicah je vozil vino in povozil nekoliko gluho Uršo Kump, posestnico iz Ceremošnjice, ki je vsled poškodb takoj umrla.

Mož ustrelil svojo ženo. Pri Cerkljah na Gorenjskem je Simon Naglič ustrelil svojo ženo na polju, ko je žela ajdo. Naglič se je pred tremi leti vrnil iz Amerike s precej denarja in se bogato oženil. Z ženo je vedno živel v prepiru. Ustrelil jo je z izgovorom, da mu ne kuha dovolj dobro in je nato neznan kam pognil.

Goljufija s potnimi listi. V Zagrebu so zaprli moža, ki je nevednim ljudem prodajal po 100 dolarjev ponarejene potne liste v Ameriko. Nasedlo mu je precej oseb.

Dne 12. oktobra je poteklo 432 let odkar je Krištof Kolumb prvič stopil na ameriška tla.

Madžari so ustrelili našega državljanca Ignacija Puha iz Vukovarja. Obtožen je bil radi vohunstva. Poskušal je pobeigniti iz zapore in so ga baje ustrelili madžarski orožniki na begu.

Lansko leto so v angleški Indiji (v Aziji) zverji raztrgale 3605 ljudi, kaže so jih do smrti pičile 20.785. Največ oseb so raztrgali tigri in sicer 1693, volkovi 835, leopardi 494. Sloni so poteptali 70 ljudi. Ljudje so v istem času umrli 24 tisoč zverji in 60 tisoč strupenih kač.

Vlovljen ogromen morski pes. V bližini otoka Krka so ujeli ogromnega morskega psa, ki je bil pet in pol metra dolg, težak pa dve toni. V želodecu so našli kožo in del glave z dvema rogovoma kozliča ter dele tuna, ki je, sodeč po kosteh, moral biti težak vsaj 50 kg. Morskega psa so s pomočjo velikega čolna dovedli v luko Sušak.

Čuden slučaj. Na neki fabriki v Mostarju v Hercegovini je dimnikar snažil dimnik. Naenkrat pade 26 metrov globoko, toda ostane živ. Dobil je baje težje poškodbe.

Gospodarstvo.

O POVZDIGI KMETIJSKEGA GO-SPODARSTVA NA GORENJSKEM, SPECIJELO V RADOVLJIŠKEM OKRAJU.

(J. Sustič.)

(Nadaljevanje.)

4. Misli o povečanju pridelovanja krme v dolinah.

Popolnoma umljivo je, ako se pojava marsikateremu kmetovalcu, oso-

bito v okoliših, kjer strnišča setev ni mogoča, misel na omejitve pridelovanja žita v prid travništvu in pašništvu. S tem pa še ni rečeno, da bi moral vsak posestnik vsled opisanih okolišnih svoje poljedelstvo brez premisleka omejevati. Kajti upoštevati se mora, da igrajo žita važno vlogo tudi v izrazito planinskih krajih in sicer z ozirom na kolobarjenje posevkov in ker tvori slama tu bistven del krme.

Z zgoraj omenjenih dolinah bi bila omejitev pridelovanja žita in koruze pa naravnost umestna, kajti gojenje teh sadežev je tamkaj vsled jako ostrega podnebnja in skoraj rednih pozeh jako riskantno. Pač pa bi bilo v teh slučajih bolj priporočljivo, sejati več detelje, ki tamkaj jako dobro uspeva. V ta namen bi bilo priporočati, sejati namesto same črne detelje mešanico črne s primernimi travnimi semeni. Tako mešanica bi imela to prednost, da bi kmet lahko izrabljaj isto ploskev za pridelovanje krme dve do tri leta zaporedoma, medtem ko ima danes črna deteljo običajno le poldrugo leto na isti ploskvi. Nadaljnja prednost bi bila, da bi sejal deteljo v bodoče na isto ploskev lahko eno leto prej, nego ako bi sejal deteljo samo brez primesi travnih semen. Vsled tega bi bilo kolobarjenje mnogo olajšano ter skrčenje žitaric omogočeno. Na ta način bi znašala ploskev detelje okrog ene četrtine vseh obdelanih njiv, medtem ko znaša danes le eno petino do eno šestino. Nadalje bi bil tudi donesek opisane mešanice na isti ploskvi večji kakor ob sami detelji in tudi krma bi bila tečnejša in izdatnejša, predvsem za mlečno živino. Detelja sama vsebuje preveč dragih beljakovin, trava sama pa premalo, medtem ko vsebuje mešanica detelje in trave hranilne snovi ravno v pravem razmerju, kar je jako važno z ozirom na štedenje teh snovi. Živina tako mešanico tudi rajše žre ter se da ta tudi lažje posušiti v seno. Ali travna semena za tako mešanico bi bilo treba primerno izbrati in sicer izmed trav, ki dajejo že v prvem letu polno košnjo in takih trav, ki dajo polno košnjo šele v drugem in tretjem letu. Kmetijska družba za Slovenijo bi na naročilo takih trav sestavila pravilno razmerje travnih semen, ako bi ji naročnik pri naročilu naznačil vrsto zemlje, kamor misli sejati tako mešanico. V splošnem bi bilo vzeti od deteljnega semena za okrog 80%, a travnega semena za okrog 20% posejalne ploskve.

A omenjeni preokret, t. j. omejitev pridelovanja žit v prid povečanju pridelovanja krme, dasi z mnogih ozirov upravičen, nikakor ni tako zlahka izvedljiv in oni kmetovalec, ki bi ga morda nameraval izvesti, bi moral nastopiti novo pot z vso previdnostjo in le polagoma, računajoč z mnogimi okolišnimi. Predvsem bi mu bilo upoštevati, da dasiravno ostane pri starem vsevnem redu, vendar ob sukcesivnem krčenju njivsko obdelanih parcel bi prišle gotove obdelane parcele v novo vrstitev v sistemu kolobarjenja. Zato bi se morala nova razvrstitev izvesti le polagoma in ne naenkrat. Drugače bi se občutno motilo ravnovesje hranilne sile (statiko) zemlje, kar bi imelo za posledico manjše doneske od normalnih. Nadalje bi se moral ozirati tudi na druge gospodarsko-obratne in trgovsko-konjunkturne momente, ki so tudi zelo važni. Ali mora v gotovih okoliših Gorenjske, specijelno v gotovih okoliših radovljiskega okraja, priti enkrat do omenjenega preokreta v sistemu gospodarstva, bi bilo za preprečitev, ker manjka v teh gotovih okoliših naravne podlage za res dobičkonosno in neriskantno pridelovanje žitaric. Pač pa so tam na drugi strani dani vsi poglavitni naravni pogoji za živinorejo. Izmed raznih okolišev bi prišli gotovo že omenjena dolina Radovina in kranjskogorska dolina najprej v poštev. Kajti neekonomično bi bilo, da trpi in hira panoga, ki bi zamogla donošati največ čiste rente v glavnem vsled tega, da se omogoča zasili obstoj poljedelstva, čegar dobičkanosnost je ob lahko najumnejšem gospodarjenju dokaj vprašljiva ter isto takorekoč le životari.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Brzjavni: Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi). Telefoni:

TRGOVSKA. Kapital in rezerve Din 19,000.000.—. 139, 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

EKSPOZITURE:

Logatec. Prevalje

Pričeti širšo propagando za omejitve poljedelstva v nizavah pa še ne kaže, ker bi ista ob splošni desorijentaciji kmeta lahko dovedla do morda prenapetih in napačnih ukrepov. Vsekakor je pa umesten eksakten preizkus s par slučajih, ker bi sama navodila k temu nikakor ne zalegala. Priporočljivo bi bilo izvajati ta preobrat gospodarskega sistema poskusoma le polagoma in po dobro premišljenem načrtu v dveh okoliših, v vsakem na eni tipični kmetiji, in sicer v kranjskogorski dolini in v Radovini. Predpogoji za ta preizkus bi bili:

1. Lastnik tipične kmetije dotičnega okoliša izvede natanko po načrtu sukcesivno omejitve poljedelstva v dolini v prid travništva in pridelovanja detelj, in sicer za okrog ene četrtine do ene tretjine dosedanje ploščine. — Pripomniti pa je, da bi zahtevalo to gotove stroške za vzpostavitev oziroma povečanje kozolcev, brez katerih ob tukajšnjih vremenskih razmerah ni izhajati.

2. Da dotični kmetovalec oskrbuje in gnoji svoje travnike v glavnih potezah po navodilih strokovnjakov.

3. Da vodi preprosto a natančno knjigovodstvo z letnim zaključkom, ki ga predloži vsako leto strokovnjakom v vpogled.

4. Da izpolnjuje gornje pogoje skozi najmanj pet let.

5. Da mu gre kak merodajen faktor na roko:

a) s prispevki k nakupu umetnih gnojil za travnike in njive,

b) da mu izdatno pomore k izboljšanju hleva, gnojnične jame in gnojišča.

(Dalje sledi.)

BANČNI KRAHI.

Na Dunaju skoro vsak dan skrabi kaka banka in oškoduje vlagatelje za milijarde. Tako čitamo zopet, da je ustavila plačila Oesterreichisch-Nordische Bank. Njeni nepokriti dotgovi znašajo po poročilih 8 milijard kron. To je ogromna izguba in veliko ljudi je ob vse premoženje. Osobito so prizadeti mali vlagatelji, ki so izgubili dve milijardi kron. Pri nas, hvala Bogu, dosedaj ne moremo zamisljati še nobenega večjega poluma, kjer bi bile prizadete široke mase, lahko se pa to še zgodi, če ne bomo previdni in pametni gospodarji. Dolžnost države je, da z zakonom varuje vlagatelje pri bankah. Češkoslovaška je prejšnji mesec sprejela zakon, po katerem vlada strogo nadzira vse banke, da pravilno poslujejo. Tudi pri nas je tak zakon nujno potreben.

En sam polom banke bo prinesel nezno gospodarsko gorje, da se temu izognemo, moramo biti oprezní pred polomom.

Absolutno varno naložen denar je samo v zadržnih posojilnicah, ki imajo neomejeno jamstvo.

Posojilnice z omejenim jamstvom so tudi spekulativni zavodi in je največja pazljivost priporočljiva.

Nespametno je držati denar doma, zaklenjen v kaki skrinji. Lahko ga kdo ukrade, zgori ali kaj drugega. Tudi je tak denar mrtev, naložen v posojilnici pa prinaša obresti in služi svojemu cilju, to je pridobivanju novih vrednot. Denarja ne hrani nikdar doma, četudi samo za en mesec, naloži ga v hranilnici in sicer v hranilnici z neomejenim jamstvom, pa ne boš nikdar trpel škode.

Sadni sejem v Ljubljani, ki se bo vršil v dne 18., 19. in 20. oktobra, tedaj od prihodnje sobote do ponedeljka, utegne biti po doslej došlih prijavilih od strani udeležnikov zopet

prvovrstna prireditev narodno-gospodarskega značaja. Za Ljubljano in vso deželo je ta sejem nekaj novega. Za Ljubljano ima še to posebno vrednost, da se bodo meščani lahko preskrbeli s potrebnim zimskim sadjem. Največjega pomena je pa za razvoj sadne trgovine v druge kraje in dežele. Sejem bo nudil ugodno priliko za nakup finega namiznega sadja na debelo. Zato so se opozorili in povabili na sejem tudi sadni trgovci iz drugih krajev. Sejem se vrši na prostoru Ljubljanske velesajma in bo odprt imenovane dni od 8. zjut. do 5. popoldne.

Dobava trt in drevesc. Od velikega župana mariborske oblasti — oddelka za kmetijstvo v Mariboru — smo obveščeni, da se bodo prihodnje spomlad oddajale iz državnih trtnic in drevesnic trse in drevesne sadike najboljših vrst: drevesca (visokodebelna I. po 15 Din, II. po 10 Din komad. Te cene veljajo le za manj imovite posestnike, ki doprinejajo od pristojne občine tozadevno poitrilo. Imovitejšim posestnikom se zaračunajo trte in drevesca za 50% dražje. Cene veljajo le na oddajnem mestu. Za omot in dovoz na železnico se zaračuna lastne stroške. Naročila na blago morajo biti kolkovana (Din 5.— za vlogo) in jih je poslati najkasneje do 15. novembra t. l. drž. vinarstvu in sadjarskemu nadzorništvu za mariborsko oblast v Mariboru. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Mariboru (vinarska šola) sprejema za člane naročila, ki so kolka prosta.

Tržne cene v Ljubljani 1. okt. Govedina 20 do 27 Din, teletina 25 do 30, svinjina 30 do 35, konjsko meso 10 do 12, polprekajane kranjske klobase 45 Din. Piščanec 12.50 do 25, kokoš 40 do 50, petelin 40 do 45, domač zajec 10 do 17.50 Din. Mleko 3 do 3.75, surovo maslo 50, čajno maslo 60 do 70, maslo 50, bohinjski sir 52, sirček 12 Din. Jajce 1.75 do 2 Din. Jabolka 1 do 5, hruške 4 do 8, navad-

ni kostanj 6 do 8, orehi 12 do 15, jedra 30 do 40, češplje 8 do 10, suhe češplje 11 do 12, suhe hruške 6 do 8 Din. Moka št. 0 6.50, št. 1 6.25, krušna moka št. 6 5 Din, otrobi 2.75 do 3 Din. Koruzna moka 4, koruzni zdrob 5, pšenični zdrob 7, ajdova moka 8 do 9 Din. Pšenica 370, ječmen 375, oves 330, proso 300, nova mešana koruza 280, ajda 340, fižol ribničan 450, fižol prepeličar 400, grah 400, leča 650 Din. Meter trdih drv 160 do 220, mehkih drv 120 do 150 Din. Sladko seno 100, polsladko 80, kisló 75, slama 75 Din. Endivija 7 do 8, ajserica 8, zgodnje zelje 1 do 1.25, rdeče zelje 3, kisló zelje 4, ohrovt 2 do 2.50, karfižola 6 do 15, koleraba 3, špinača 6 do 7, paradizniki 2 do 3, krompir 1.50 do 1.75, kislá repa 2.50 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 10. oktobra se je pripeljalo 464 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: mladi prašički 5—6 tednov stari 87.50—187.50 Din, 7 do 9 tednov 225—375, 3 do 4 mesece stari 300—500, 5 do 7 mesecev stari 700 do 750, 8 do 10 mesecev 875 do 900, 1 leto stari 1250 do 1750, 1 kg žive teže 16.25 do 17.50, 1 kg mrtve teže 23.75 do 27.50, 1 koza komad 125 do 225 Din.

Cena kostanju v Zagrebu je 2 do 4 dinarje liter.

Vrednost dinarja. Za 100 Din se dobi 7 švicarskih frankov in 45 santimov ali 33 in četrt italijanske lire ali 49 čeških kron. Za en dinar se dobi 1016 do 1020 avstrijskih kron. Za dolar se plača 69 do 70 dinarjev.

Letošnje zorenje grozdja v vinogradu »Kalvarija« vinarke in sadjarske šole v Mariboru je od 24. septem-

bra do 9. oktobra napredovalo — izraženo v odstotkih sladkorja in kisline tako-le:

Vrsta	34. IX.		9. X.	
	sladkor	kislina	sladkor	kislina
beli burgundec	17.0	1.28	18.8	1.13
silvanec	15.6	1.17	18.8	0.72
rdeči traminec	15.6	1.20	18.3	0.95
moslavec s srednje lege	14.2	1.56	16.2	1.27
moslavec z višje lege	11.8	1.56	16.9	1.22
laški rizling	13.3	1.24	17.5	0.92
rizling s srednje lege	14.6	1.47	17.9	1.20
rizling z višje lege	16.1	1.46	18.5	1.16

Ob ugodnem jesenskem vremenu se bo kvaliteta še naprej izboljševala, ako je trta zdrava. Ne prenačimo se

s trgatvijo boljših poznih vrst!

Andrej Žmave, Maribor.

Najboljši bakreni kotli

za žganjekuho, vsake vrste se dobe pri Maks Weiss, prvi bakrokotlar prodajalna Ljubljana, Sv. Petra c. 33, lastna delavnica Planinska cesta 168 Ljubljana VII.

Naročajte in kupujte Kmetijski koledar

LJUBLJANSKA POSOJILNICA r. z. z o. z.
V NOVOPREUREJENIH PROSTORIH
MESTNI TRG št. 6 V LJUBLJANI MESTNI TRG št. 6
obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po
8%
Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru. Sprejema v inkase fakture in cesije terjatev. Posojila daje proti popolni varnosti na vključbo proti poročitvu in proti zastavi.

JOHAN
se dobi v vseh specerijskih prodajalnah.

Zelod
bukov žir, borove in jelove storže, hrastov mah, lipovo seme in vse druge gozdne in poljske pridelke kupujemo po najboljših cenah tv. Goban d. s. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 85, telefon interurban št. 924.

SALONIT
se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in baryah.
Dolgoletno jamstvo jamči za izborno kakovost.
»SALONIT«
je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. — Proračune, kataloge, cenike in navodila pošilja brezplačno: »Split« d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji **»VRT«, Džamonja in drugovi, družba z ome. zav., Maribor.** Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje in drevje imamo. Zahtevajte cenike! celo leto. Zahtevajte cenike!

PORTLAND-cement
iz »Split«
najboljše kakovosti in po najnižji ceni v zalogi pri **»EKONOM«**
Kolodvorska ulica št. 7.
Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

Tiskarna »MERKUR«
Trg.-ind. d. d.
LJUBLJANA
Simon Gregorčičeva ulica št. 13 sprejema in izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.
Telefon št. 552.
:: LASTNA KNJIGOVEZNICA ::

Izšla je Blasnikova **Velika Pratika**
za navadno leto 1925, ki ima 365 dni.
Velika Pratika je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. — Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. — Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri
J. Blasnika naslednikih tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg št. 12.

Najcenejše strešno kritje!
Združene opekarne d. d.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.
preje **VIDIC-KNEZ** tovarne na Vtču in Brdu
nudi jo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljšo preizkušeno modele strešnikov z eno ali dvema zarezama kakor tudi bobrovec (blber) in sidne opeke. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Večja količina dobrega **gnoja**
od tovarniških odpadkov se ceno proda na veliko in tudi na posamezne voze v **TOVARNI ZA KLEJ V LJUBLJANI**

1 meter domačega platna
da tovarna ŠINKOVEC, Grosuplje, za 2 kg prediva ali 14 kg godenega oziroma 20 kg surovega lanišča.

Priporočamo trdko **Josip Petelinc, Ljubljana**
(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljanci.)
NAJCENEJŠI NAKUP
nogavic, žepnih robocev, brisalk, klota, belega in rjavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

AGRARNI BIRO
Dipl. agr. A. JAMNIK, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7/1., nasproti glavne pošte.
Strokovni nasveti, preskrbovanje vseh vrst kmetijskih potrebščin, pomoč in posredovanje pri vnovčevanju. — Turbine na veter, brzo-parilne naprave, motorji, žitočistilni in drugi stroji. Priprave za varno in lahko nakladanje sodov, gnojila, kemikalije, sredstva za osušitev kleti in stanovanj itd. — Vprašanjem za strokovne odgovore je priložili 20 Din (8 lir), kdor želi potom Agrarnega biroja kaj kupiti, priloži za odgovor 2 Din.

»JUGOMETALIJA«, Ljubljana
izdeluje vse vrste bakrenih kotlov, nadalje vseh vrst kleparska, ključavničarska in vodovodno-inštalacijska dela.
Znižane cene.
Točna in solidna postrežba.
Kolodvorska ul. 18.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Delniška glavnica: Din 50,000.000.—
Rezervni zakladi ca. Din 10,000.000.—
Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta
AGENCIJA: Logatec
Brežice Gorica Meškovič Sarajevo
Celje Kranj Novi Sad Split
Crnomelj Maribor Ptuj Trst
SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE